

Nr 95.

Av herr **Norman m. fl.**, om *anslag till allmänna fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor.*

Under en följd av år har riksdagen beviljat anslag till allmänna fortbildningskurser för lärare vid rikets folk- och småskolor. Sålunda anslogos vid 1921 års riksdag 75,000 kronor till detta ändamål. 1922—1925 utgick av statsfinansiella skäl intet anslag. Med anledning av motion vid 1925 års riksdag uttalade riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t, att enligt dess mening dessa kurser fyllde en så betydelsefull uppgift, att deras återupptagande snarast möjligt borde ske, och uttalade den förhoppningen att Kungl. Maj:t skulle finna utväg att i statsverksregleringen, som förelades 1926 års riksdag, inrymma nödiga medel för ändamålet. Då Kungl. Maj:t ej gjorde något äskande till detta ändamål till 1926 års riksdag framställdes önskemålet ännu en gång i motion, som av riksdagen bifölls med en mindre sänkning av det begärda beloppet.

Riksdagen yttrade i sin skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 maj 1926: »Enligt riksdagens mening fylla dessa kurser en så betydelsefull uppgift, att deras fortsatta uppskjutande icke är tillrådligt och i längden kan verka hinderligt för lärarnas frivilliga fortsatta utbildning.» — »Riksdagen tillmäter dessa kurser en synnerlig stor betydelse och har beslutat anvisa medel för ändamålet. I fråga om anslagsbeloppet anser riksdagen, att detsamma bör av statsfinansiella skäl för närvarande begränsas till 60,000 kronor.» Detta belopp anvisades sedan till och med budgetåret 1931/1932. I statsverkspropositionen till 1932 års riksdag var beloppet uteslutet av statsfinansiella skäl. Departementschefen förklarade då, att han under normala förhållanden skulle utan tvekan ha förordat detta och andra extra anslag, som han nu nödgades föreslå utgå under förhoppning att åtgärden endast vore av tillfällig beskaffenhet.

Skolöverstyrelsen har i sina petita till årets riksdag hemställt om ett återupptagande av anslag till dessa fortbildningskurser, varav behovet gör sig alltjämt starkt gällande. Överstyrelsen finner det synnerligen önskvärt och betydelsefullt, att dylika kurser ånyo komma till stånd. Med iakttagande av stor sparsamhet och med begränsning av kurserna till de områden av skolans verksamhet, där behovet av fortbildning för lärarna framträder starkast, synes det överstyrelsen, att värdefulla resultat torde kunna uppnås, även om anslaget måste stanna vid omkring hälften av vad tidigare beviljats, varför överstyrelsen hemställer om ett anslag för dylika kurser av 30,000 kronor.

Denna kursverksamhet har väl ej helt legat nere, trots det att statens anslag uteblivit. Genom uppoffringar från kårorganisationer och deltagare

har verksamheten upprätthållits i begränsad omfattning. Sålunda anordnade centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraryörening under år 1935 följande kurser:

Kurs i arbetsprincipens tillämpning i geografi, historia och naturkunnighet, 52 deltagare,

kurs i arbetsprincipens tillämpning i folkskolan, 69 deltagare,

kurs avseende folkskolebibliotekets utnyttjande vid arbetsskoleprincipens tillämpning i folkskolan, 22 deltagare,

teckningskurs, 57 deltagare.

Kostnaderna för anordnaren uppgick till 3,850 kronor, varav centralstyrelsen bidrog med 2,500 kronor och Sällskapet för folkundervisningens befrämjande med resten.

Även för innevarande år har samma organisation beviljat medel till dylika kurser men samtidigt nödgats avslå ett flertal ansökningar om kurser. Både intresset för och behovet av dessa kurser är sålunda tydligt dokumenterat. Det livliga intresset hos lärarkåren för denna fortsatta utbildning är uteslutande ideellt motiverat, enär i de flesta fall ej något som helst ekonomiskt utnyttjande av kursutbildningen av deltagarna kan utvinnas. Det måste därför i första hand vara ett statsintresse, att denna verksamhet upprätthålles till gagn för folkundervisningen.

På grund härav hemställes i anslutning till skolöverstyrelsens förslag,

att riksdagen måtte för budgetåret 1936/1937 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor till allmänna fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor att utgå enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Stockholm den 20 januari 1936.

David Norman.

Karl Sandegård.

N. S. Norling.

Ruben Wagnsson.
